

Programa analitică a cursului

Continuitate și ruptură în mișcarea teatrală europeană din prima jumătate a secolului XX. Curente, tendințe, oameni de teatru

Universitatea de Arte “George Enescu” din Iași

Facultatea de Compoziție, Muzicologie, Pedagogie muzicală și Teatru.

Domeniul: Teatru

Titular: profesor univ. doctor Sorina Bălănescu

Specializarea: Doctorat.

Tipul de doctorat: științific și profesional

Programul de pregătire universitară avansată, semestrul I (două ore săptămânal) și semestrul al II-lea (două ore săptămânal). Numărul total al orelor de curs: 28 săptămâni X 2 ore = 56 ore anual.

Număr de credite: în semestrul I - 10; în semestrul II – 10.

Forme de evaluare: VP la sfârșitul semestrului I, examen scris – la sfârșitul semestrului II.

Tematica prelegerilor

Semestrul I

- Teatrul naturalismului psihologic. Apariția regiei profesioniste de teatru. Trupa de la Meiningen. André Antoine și Théâtre Libre din Paris. Otto Brahm și Die Freie Bühne din Berlin. Eroarea gândirii naturaliste în teatru: înlocuirea teatrului cu viața autentică pe scenă (două ore)

- Konstantin Stanislavski, Vl. Nemirovici-Dancenko și Teatrul de Artă din Moscova. Tirania regizorului. Mutații în jocul actorului, cerute de metoda Stanislavski. *Munca actorului cu sine însuși* (două ore).

. Linia antinaturalistă în teatru. Symbolismul și iluzia realității spirituale în teatru. Paul Fort și Teatrul de Artă. Adolphe Appia și Jacques Dalcroze – primatul regiei și scenografiei în teatrul ca artă vie. (două ore) Gordon Craig și *Despre arta teatrului*. Supramarioneta, primatul teatrului ca artă pură. ((două ore). Studiourile Teatrului de Artă din Moscova. Disidența lui Vsevolod Meyerhold față de sistemul Stanislavski. Evoluția viziunii lui Meyerhold asupra teatrului . Antinaturalismul meyerholdian și principiul teatrului convențional. Etapa simbolistă. *Misterul Buff* de Vl. Maiakovski, montat de Meyerhold. Anii '30 (patru ore) . Evghenii Vahtangov și teatralitatea regăsită a teatrului. (două ore)

Semestrul al II-lea-

- Aleksandr Tairov, Teatrul de cameră (Kamernîi) și “teatrul descătușat” Tendința de resuscitare a teatralității (două ore)- Futurismul italian și futurismul rusesc. Constructivismul (două ore) Nicolas Evreinoff, Teatrul Starîi și “teatrul în sine”(două ore).
- Teatrul de avangardă, Lugné-Poe. Jarry și Appolinaire.(două ore). Copeau și “Cartelul”(două ore). Expresionismul în teatru. Max Reinhardt.(două ore) Piscator și teatrul politic. Bertolt Brecht și efectul de distanțare. Bragaglia – Ion Sava. (două ore) Artaud și teatrul cruzimii (două ore).
-

Bibliografie

1. Acterian, Haig, *Gordon Craig și ideea de teatru*, București, „Vreamea”, 1936.
2. Appia, Adolphe, *Opera de artă vie*, în românește de Elena Drăgușin Popescu, București, Editura UNITEXT, 2000.
3. Artaud, Antonin, *Teatrul și dublul său* urmat de *Teatrul lui Seraphin* și de *Alte texte despre teatru*, în românește de Voichița Sasu și Diana Tihu-Suciu, ediție îngrijită de Marian Papahagi, postfață de Ion Vartic, Cluj-Napoca, Editura Echinox, 1997.
4. *Arta teatrului* de Michaela Tonitza-Iordache și George Banu, ed. a II-a, revăzută și adăugită, București, Editura Nemira, 2004, pp-189- 192.
5. *Scena supravegheată - de la Shakespeare la Genet, Eseu*. Polirom –UNITEXT, 2007.
6. *Barrault, Jean-Louis, Sînt om de teatru*, traducere de Modest Morariu, prefață de Lucian Giurchescu, București, Editura Meridiane, 1965.
7. Baty, Gaston și Chavance, Rene, *Viața artei teatrale de la începuturi pînă în zilele noastre*, traducere de Sanda Râpeanu, cuvînt înainte de Valeriu Rîpeanu, București, Editura Meridiane, 1969.
8. Borie, Monique, *Antonin Artaud. Teatrul și întoarcerea la origini. O abordare antropologică*, traducere de Ileana Littera, Iași – Polirom, București-UNITEXT, 2004.
9. Borie, Monique, *Fantoma sau Îndoiala teatrului*, versiunea în limba română de Ileana Littera, Iași-Polirom, București-Unitext, 2007.
10. Braulich, Heinrich, *Max Reinhardt. Teatrul între vis și realitate*, traducere și postfață de Margareta Andreescu, București, Editura Meridiane, 1972.
11. Brecht, Bertolt, *Scrieri despre teatru*, texte alese și traduse de Corina Jiva, prefață de Romul Munteanu, București, Editura Univers, 1977.
12. Kaufman-Blumenfeld, Odette, *Teatrul european – teatrul american*, Iași, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, 1998.
13. Corvin, Michel, *Dictionnaire encyclopédique du théâtre*, Paris, Bordas, 1991.
12. Cotorcea; Livia, *Avangarda rusă*. Antologie, traducere, note de Livia Cotorcea, Iași, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, 2005.

13. *Enciclopedia dello spettacolo*, Roma, 1954.
14. Evreinov, Nicolas, *Histoire du théâtre russe*, Préface et adaptation française de G. Welter, Paris, Éditions du Chêne, 1947.
15. Gassner, John, *Formă și idee în teatrul modern*, traducere și prefață de Andrei Băleanu, București, Editura Meridiane, 1972.
16. Pandolfi, Vito, *Istoria teatrului universal*, vol. III și IV, traducere din limba italiană de Lia Busuioceanu și Oana Busuioceanu, București, Editura Meridiane, 1979.
17. Picon-Vallin, Beatrice, *Meyerhold*, Paris, CNRS Editions, 1999.
18. Piscator, Erwin, *Teatrul politic*, traducere în limba germană (de ?), Cuvânt înainte de Radu Beligan, București, Editura Politică, 1966.
19. Roșca, Angelina, *Teatralitate pre- și post-Vahtangov*, Chișinău, Editura Apostrof, 2003.
19. Stanislavski, K. S., *Munca actorului cu sine însuși. Însemnările zilnice ale unui elev*, în românește de Lucia Demetrius și Sonia Filip, București, Editura de Stat pentru Literatură și Artă, 1955.
20. Stanislavski, K. S., *Viața mea în artă*, ed. a 3-a, traducere de I. Flavius și N. Negrea, București, Editura Cartea rusă, 1958.
21. Veinstein, André, *La mise en scene théâtrale et sa condition esthétique*, Paris, Flammarion, 1955.
22. Vilard, Jean, *Tradiția teatrală*, traducere și note de Paul B. Marian, București, Editura Meridiane, 1968.